

Søgurnar størsta hungursneyð

RØÐA HILDIN AV RAYMONND EWELL, VARAFORSETA FYRI GRANSKING Í NEW YORKS STATES UNIVERSITETINUM

Heimurin stendur á gáttini til søgurnar størstu hungursneyð. Ikki tann heimurin, vit liva í, men tey til afturs komnu londini, teir triggir fátøku heimspartarnar: Asia, Afrika og Suðuramerika. Fólkatalið har økist við rúkandi ferð, og matvøruframleiðslan kann ikki fylgja við. Hetta er verðinssøgurnar størsta problem. Og tað liggur aftanfyrir næsta hornið

Hungursneyð um nokur fá ár

Gongur alt sum higartil verður hungursvandin ætlandi ovurstórur í Indiu, Pakistan og Kina longu í byrjanini av 1970'num. Fá ár seinri verður hungursneyðin eisini at umfata Indonesiu, Persiu, Týrkíð, Egyptaland og onnur lond koma aftaná.

Í 1980 verður hungursneyðin at gera seg galdandi í flestu londum í Asiu, Afriku og Latinameriku.

Ein slik hungursneyð verður ógilega víttfevnandi og kemur at raka hundraðir av miljónum, ja, kanska eina milliard menniskju. Um hetta hendir — hvat tað ætlandi ger — verður hetta heimsins størsta katastrofa. Hon vil skapa eina fullkomna nýggja støðu — at tað ikki meira verður nóg mikið av mati til tær milliárdir, ið búgva á jørðini.

175 ár eftir Malthusdoktrínina verður hon veruleiki.

(Enski hagfrøðingurin og prestur Thomas Robert Malthus segði í 1798, at matvøruframleiðsla heimsins ongatíð fór at verða á hædd við fólkvøksturin, og at kriggi, hungursneyð og sjúkur vórðu neyðug fyrir at halda fólkvøkstrinum niðri).

Stórar mannføldir á gravarbakkanum

Politisku og figgarligu fylgirnar av einari hungursneyð í Asiu, Afriku og Latinameriku verða sjálvsagt víttfevnandi. Tað er eyðsæð, at sterkar stjórnir ikki kunnu skipast í londum har stórir partur av fólkinum bókstavuliga gongur móti gravarbakkanum. Eg trúgvi tí, at føði- og fólkvakstrarviðurskiptini vera mál, ið treða fram um

oll onnur seinastu 25 árin í hesi öld.

Longu í 1975 verður málið so álvarsamt, at viðurskipti vit tala um í dag — atomhóttan, kommunisma, rúmdarkapping, rasustríð, arbeiðsloysi, Berlin, Vietnam o. s. fr. — fara at verða týðningarleys.

Lat okkum kanna nakrar veruleikar: fólkatalið í Asiu, Afriku og Latinameriku økist við ávíkavist 2, 3, 2, 4, og 3,0 pst. um árið.

Ofta verður talað um »fólkaeksploitið«, og orðið »eksploitið« er sera heinrakið. Ein fólkvøkstur uppá 2,3 pst. árið vil siga tvífolding eftir 30 árum, og ein vøkstur uppá 3,0 pst. ein tvífolding eftir 23 árum.

Ikki fleiri verða fødd men færri doyggja

Hovudsorsøkin til hin ógilega fólkvøksturin er, at deyðsføllini eru minkað í stórum í hesum heimsportum síðan 1945 og sum eitt úrslit av pensilinum, DDT og øðrum medisinskum tiltøkum. Talið av nýføddum hevur verið óbroytt, men deyðsføllini eru minkað.

Fólkaeksploitið er nakað heilt nýtt, sum kom fram aftaná seinasta heimsbardaga. Áðrenn kriggið var fólkvøksturin nóg minni, í 1930-40 var hann 1,2 pst. í Asiu og Afriku og 1,9 í Latinameriku. Áðrenn 1930 vóru töluni upp aftur minni. Áðrenn 1900 var tað heilt óvanligt við einum fólkvøkstri omanfyri 1 pst. nakrastaðni í heiminum.

Fólkvøksturin í Asiu (Japan og Kina ikki iroknað) verður at hava til tírsit, at fólkatalið økist frá 1,4 milliard í 1960 til 1,8 milliard í 1970 og 2,3 milliardir í 1980. Eftir míni meining er hetta óv lægt sett. Men bara 900 miljónir fólk meira eftir 20 árum er eitt ræðuslæðið tal. 900 miljónir menniskju er eitt ógvuliga stórt tal, og 20 ár eru eitt ógvuliga stutt tíðarskeið at loysa allar teir trupulleikar hesar 900 miljónirnar vilja skapa.

Matvøruframleiðslan litið vaksin seinastu árin

Samstundis er matvøruframleiðslan í hesum londum litið vaksin hesi seinastu árin, og tað eru eingi tekin, ið benda tann vegin, at figgarligi og sosialu tiltøkini í hesum londum verða at økja matvøruframleiðsluna so nógv, at tað verður nóg mikið av mati til 900 miljónir menniskju afturat.

* Í Asiu hevur kornframleiðslan verið umleið 150 milj. tons um árið. Tað vil siga, at tá ið teir fyrri nókrum árum síðan framleiddu 453 gram av korni uppá hvønn íbúgva, framleidda teir nú bara 425 gram. Í Latinameriku hevur kornframleiðslan stöðugt ligið um 42 milj. tons um árið * síðan 1958. T. v. s., at teir

Í Indiu er hungursneyðin ein beiskur veruleiki — her siggja vit smádrong illa at holdi komnan av svøli.

* í dag framleidda 510 gram av korni uppá hvønn íbúgva * va móti 567 grammum fyrri * bara 5 árum síðani. Í Afriku er kornframleiðslan vorðin eitt sindur stori * uppá hvønn íbúgva hesi seinastu 7 árin og liggur * umleið 425 gram uppá * dagin. (Tað skal tó skilast * til, at tað er ikki bara korn * hesi lond framleidda).

Hendir einki stórvægis, má hungursneyðin koma

Um mannagongdin verður hin sama bara nokur fá ár afturat, má hungursneyðin koma. Og tað verður ein hungursneyð so stór, sum heimurin aldri hevur upplivað áður. Tað hava vist verið hungursneyðir, sum hava rakað miljónir av menniskjum, men ongatíð hungursneyðir, ið hava rakað hundraðir av miljónum menniskjum.

Har afturat doydu áður í tíðini nóg menniskju av sjúk-

um, tá tey vóru illa komn av svongd. Nú vilja medisinsku hjálpartíttok halda fólk á lívi, sjálvt um tey eru illa komn, og tey vilja framvegis hava fyrri neyðini at fáa mat burtur av tí litla, ið til er at taka.

Hungursneyðin verður ikki bert geografiskt umfatandi og raka í miljónavis av menniskjum, hon verður eisini verri ár eftir ár, uttan so at funnið verður uppá okkurt nýtt, ið kann bota um landbúnaðarframleiðsluna.

Hvussu torført er tað ikki hjá okkum ríku, luksuskendu, ovurfitaðu amerikanarum at skilja, at søgurnar størsta hungursneyð nærkast okkum. Tað ið gjørt verður fyrir at forða hungursneyðini, er í øllum fornum alt ov pinkaltið í mun til tað, ið krevst.

Framtíðarinnar søgumenn fara av røttum at kunna tjakast um, hvat var neyðugari at arbeiða fyrir: at fáa ein mann sendan uppá mánan í 1960-num ella at forða hini stóru hungursneyðini í 1970-num ...

Seyðahjarta í menniskja

HIN FYRSTA ROYNDIN AT SETA EITT SEYÐAHJARTA Í EITT MENNISKJA MISEYDNABIST Á SCT. LUCAS HOSPITALINUM Í HOUSTON, TEXAS.

Hin hjartasjúki mátti doyggja, um hann ikki fekk nýtt hjarta. Menniskjahjarta høvdu teir einki, tí tóku teir hjartað úr einum seyði, sum vigaði 110 pund; men hóast 26 læknar, elektroteknikarar og sjúkrasýstrar tóku lut í operatiónini, stóð lívið ikki at bjarga hjá tí 47 ára gamla manninum.

Tað eydnaðist ongatíð at fáa seyðahjartað at taka við arbeiðinum hjá tí vanliga hjartanum, og hóast hetta var hent, vildi hann ikki komið at liva.

Í vissum fornum ber til at brúka partar av djóraorganum at skoyta uppi menniskjansligu organism-

ura; men djóraorganir í heilum líki til útskiðingar av heilum menniskjorganum roynast ikki. Afturimóti ber tað vel til t.d. at útskiða hjartaklappar á menniskjum við hjartaklappar av grisum.

Budleyp. Í dag giftast í Havn Marita Due Sorensen og Tummas Svønn Zachariassen, bæði úr Havn. — Adr.: J. Nolsøesgøta 16. Í morgin giftast í Høre kirkju (Noreg) Marjun Friðhild Danielssen, Fámjin, og stud phyl. Ivar Lund, Drammen. — Adr.: Høre p. å. Vang, Norge.

Børnini í Alger eru illa stödd. Mørg av teimum svøla.